

ובזאת אין אנו רוצים.

יש שאלה של "ריאל-פוליטיק" - אם מועילה התנגדותנו

לדרישה הערבים לפולמנט שליט בארץ, אבל שאלה זו יש לבחון אותה

רק מבחינה מעשית, ואין זו עוד שאלה פרינציפיונית. בודאי

שאנו נחונים במצב פוליטי לא נוח, כי לא בנקל חובן עמדתנו,

ועל תנועת הפועלים העולמית להבין אותנו.

השיחה המשיך בעוד ימים אחדים בהשתתפות אחיו של שטיינבלג.

בערב הרצה הנטקה בלוג'ן הוז על המציאות הארצית ויהודי

גרמניה. יש עכשיו כחמש מאות יהודים גרמנים בארץ. סי שהולך לארץ

מגרמניה צריך לוהר על קומפורט חמרי, על נחות קולטורית - תמורה

זאת ירויה במסבה יהודית. ציין הקושי שיש בארץ, הקושי לגרמנים

להסתבל ביחוד למסבה של יהודי מזרח אירופה שהיא המכרעת. דבר נגד

יצירה מסבה יהודית-גרמנית, שתעכב בעד המזיגה הלאומית, קמר על

הצורך של התחדשות דתית שיכולה לבוא, לא ע"י הקניה הארטודוכסית

כי אם על ידי חופש התפתחות היהדות החדשה בארץ.

ב' אלול
5 ספטמבר
יום ד'

קורט בלומנפלד מסר אחמול לזלמן, שבחוגי הסוכנות,

כלומר ווסרמן ומונד, הטילה מועצתנו הסוציאליסטית בברוטל פחד.

ווסרמן מושפע עכשיו ממונד ורואה סכנה "בולשביסטית" מהתגברות הסוציאליזם בציונות. קורט מדוכא ומשתומם על הרוח החדשה של ווסרמן שמקודם הייתה לו הבנה לעבודה הציונית ברוח הפועלים בארץ ועכשיו הוא נשכע לדעת מונד, קורט הולך היום לדבר עם ווסרמן. עובדה זו יחד עם המאמרים שהופיעו בעתונות הפרוציה הציונית באמריקא, ביחוד מאמרו הוולגרי והמחוצץ של אב. גולדברג - מעוררים דאגה רבה לגורל החלטה הוה"פ הציונית. ישנה סכנה ריאלית שאנשי מונד ומושל לא ישמעו לתנאים וויצמן יבוא לקונגרס לדרוש בטול התנאים (קה"ק והקבוצה) ואז יהיה לו רוב. אני חושש שאפילו אנשים כברודצקי כשיעמידו לפניהם דילמה סוכנות או חנאי הוה"פ - יסתלקו מההחלטה. מצב זה עלול להביא קרע בהסתדרות הציונית.

זלמן רוצה באמה להכין פילם מחקופח שלמה מולכו. בא בדברים את הגברת פונר, שהיתה שנתיים בארץ.

שני גליונות "דבר" שנחקבלו היום (י-יא אלול) מפרסמים גלויי-קעת של פוע"צ בארץ "שהוציאו" זה את זה: - מצד אחד קבוצת וושר - ניר - שמעוני (הפולנים) מצד שני - קבוצת יצחקי, בן אפרים, אטקין, שניאורסון. ביסוד הדברים יש כנראה וכוח השפה והיחס להסתדרות. יצחקי מאשים את וושר בקואליציה עם הטיעות הבורגניות ובליקבידציה ציונית. הצד השני מאשים את אלה בחתירה נגד המשמעה ובליקוידציה. עם יצחקי עומדים קושניר, ליבוביץ, שניאורסון, שנוני, סרנופולר, בן אפרים וכל אלה שנשרשו יוחר במציאות הארצי-שראלית.

כתבתי היום לפנינה, לגאולה ולאליהו.

באתי לאליה את האינצידנט של הפה"מ והפה"צ בישיבת הוה"פ הציוני,
ועל מצב הרוח בקרב צבור הפועלים בארץ.

מצב הרוח מובן לי, אולם חושש אני שגם אנשינו נחפסו
למצב רוח של פניקה, וזוהי הסכנה. גלי יאוש ומרידות כאלה עברו
לא פעם עלינו. זוכר אני אותם מלפני המלחמה. עכשיו הדבר יותר
ראוי ומוסרי, כי יש עכשיו עסק עם מצב רוח של אלפים. המאמצים
הנפשיים והסבל החמרי הקשה של ימי המשבר מתנקמים עכשיו בנו, ואין
כל מפעל חדש שיפיח רוח חיים חדשה ויגביר את האמונה והרצון. אין
גם כל סיכוי לישועה קרובה. בכל זאת אין הדבר מסוכן - כל זמן
שהקברניטים לא יפלו ברוחם, אלא להיפך יעמדו ברצון דרוך וביד
בטוחה ואמיצה יחזיקו בחוקף את ההגה בחוף הסערה עד שיעבור זעם.
המפלגה צריכה עכשיו לעמוד בחוקף נגד הנדנודים וההחרופות.
בעתיד הקרוב אני רואה לפנינו שתי תעודות מרכזיות:
(א) ביסוס מצב הפועל בארץ, (ב) פעולה רבת היקף ותוכן בחו"ל.
שני הדברים אינם קלים, אך שניהם הם שאלה-חיים בשבילנו. יש
בידינו להרים ולקדש את התנועה הציונית ולמשוך חוגים חדשים
וכוחות רעננים. הדבר דורש מאמצים רבים, אך לא בשמים הוא.
אולם חנאי קודם לכל - הוא חינוך ביסוסו בארץ. האתגר נחוץ כאויר
לנשימה, אך אפילו האיחוד לא יספיק. עלינו לתקן את מצבו של
הפועל בארץ. צבור החלוי באויר ומחקיים רק בכוח האכסטיזה והמסירות
לא יצליח לעבודה קשה הדורשת שנים של התמדה עקשנית.

עלינו להלחם במצב-רוח של יאוש וציניזם, אך עלינו להלחם לא רק ברוח כי אם בחומר. יש לי אמונה בלי גבול בבחורים שלנו הסלגלגים בכל הקדוש לנו. ינתן קרקע מוצק תחת רגליהם ונראה כמה מסירות ונאמנות גנוזה בעומק נשמתם. נדאג יותר ליחיד, לצרכי היחיד, לקיום היחיד, לבטחון היחיד בעתידו הפרטי בארץ. נחוצה לנו יותר נורמליזציה, פשטות, אלמנטריות בעבודתנו.

כ"א אלול
6 ספטמבר
יום ה'

ולמן נפגש הערב את פרינץ וגרינוולד - הראשון רב רפורטי בברלין, השני בסנהיים. גרינוולד אמר שבקונגרס האחרון הצביע בעד רשימת פוע"צ, בבחירות הכלליות - בעד ס.צ. נמצא תחת השפעת התנועה הסוציאליסטית שבקרבת התאולוגים הגרמנים הצעירים, הסתנגדים למרכסיסם ומבססים את הסוציאליות על יסוד אנטי-מוסרי. לדעת גרינוולד הסוציאליזם תמצית היהדות. נכון לצאת בגלוי בעד ציונות סוציאלית ולהצטרף למעצת. לדעת ולמן זהו צעיר אידיאלי בעל רגש מוסרי סוציאליסטי עמוק. פרינץ גם הוא נוטה לדעה זו, אבל אינו יכול להוסיף בגלוי בעד הסוציאליזם, כי קהליו הבורגנית לא תסבול אותו... נואה בעל כשרון רב.